

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 1

Doel: Om te lezen

De taiga bestaat uit eindeloze naaldbossen.

Eindeloze bossen

Hou je van ruige natuur, rust en ruimte? Dan is een vakantie in Finland een aanrader. Je rijdt er honderden kilometers door eindeloos naaldbos, afgewisseld door meren en moerassen. Dit gebied met dennenbomen en sparren heet de **taiga**. Dat hier zoveel naaldbomen groeien, komt door het klimaat. De winters zijn er lang en koud. Naaldbomen kunnen daar veel beter tegen dan loofbomen. In het noorden van

Finland is het klimaat ook voor naaldbomen te koud. Daar liggen grote vlaktes met mossen en wat lage struiken. De grond is een groot deel van het jaar bevroren. In de zomer ontdooit de bovenste laag. Omdat het water niet kan wegzakken in de bevroren grond, wordt de bodem moerassig. Dit gebied heet de **toendra**. Het ligt aan de rand van het poolgebied. Op de toendra en ook in de taiga leven rendieren.

het naaldbos

Een bos met naaldbomen, zoals dennenbomen en sparren.

de taiga

Een landschap met bossen van naaldbomen.

de toendra

Een landschap zonder bomen.

Hoge bergen

Kijk naar de foto. Durf jij daar aan de rand te staan, 600 meter boven het water? In de diepte ligt een inham van de Atlantische Oceaan. Aan beide kanten liggen hoge bergen. Zo'n inham heet een **fjord**. De Noorse fjorden zijn ontstaan tijdens de ijstijden. Zo'n ijstijd was er 200 000 jaar geleden. Toen was het zó koud, dat heel Scandinavië bedekt was met een kilometers dik pak sneeuw. Onderin werd de sneeuw door het gewicht

samengeperst tot ijs. Dit ijs schoof langzaam omlaag naar zee. Zo'n ijsrivier of **gletsjer** schuurde daarbij een diep dal uit in de rotsen. Toen de ijstijd voorbij was en het warmer werd, smolten sneeuw en ijs. De dalen aan de kust liepen vol zeewater. In sommige fjorden is het water meer dan 1000 meter diep. Daardoor kunnen grote zeeschepen tot ver in de fjorden varen. De langste fjord van Noorwegen is de Sognefjord, hij is 204 km lang.

Deze hoge rots heet de Preekstoel.

de ijstijd

Een heel koude periode in de geschiedenis, ongeveer 200 000 jaar geleden.

het fjord

Een lange inham vanuit zee in de steenachtige kust van een land.

de gletsjer

Een stapel ijs op een berg die langzaam naar beneden schuift.

de ijsrivier

Een ander woord voor gletsjer.

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 2

Doel: Om te lezen

Boven de boomgrens groeien alleen nog lage planten.

Berglandschappen

Wil je in een paar uur tijd enkele Scandinavische landschappen zien? Maak dan een bergwandeling! Je begint onderaan in het dal en loopt door weiden en langs boerderijen. Maar al gauw ga je door loofbos omhoog. Een uurtje later zie je de eerste naaldbomen. Je voelt dat het frisser wordt. Hoe hoger je komt, hoe kouder ook. En dat zie je aan de plantengroei. Tijdens je wandeling omhoog verandert de **begroeiing**. Klim je verder, dan

worden de bomen lager, totdat je over kale hellingen loopt. Je bent dan boven de **boomgrens**. Hier is het te koud voor bomen. Er groeien alleen nog grassen en mossen. Dit is het gebied van de bergweiden. Klim je nog verder naar de top, dan groeit er ook geen gras meer. Je loopt en klautert over kale rotsen. Daar boven op de berg is het echt koud. Daar ligt altijd sneeuw. Hier kun je van de **eeuwige sneeuw** een sneeuwpop maken!

de begroeiing

De plantengroei in een gebied.

de eeuwige sneeuw

Een gebied waar altijd sneeuw ligt.

de boomgrens

De hoogte op een berg tot waar bomen groeien.

Bomen en productie

Zit jij nu op een houten stoel aan een houten tafeltje? Grote kans dat het hout uit Scandinavië komt. Elk jaar worden daar in de taiga miljoenen bomen gekapt. Dat gebeurt met reusachtige bosbouwmachines. Vrachtwagens voeren de boomstammen af naar fabrieken aan de kust. Daar worden er allerlei producten van gemaakt, zoals planken en papier. Het meeste bos in Scandinavië is geen natuurlijk bos meer, maar

aangeplant. In deze **productiebossen** worden voor elke gekapte boom nieuwe bomen geplant. Zo blijft het bos bestaan en hebben mensen in de toekomst ook nog hout. Daardoor is hout een duurzaam product dat nooit opraakt. Een productiebos herken je vaak aan de rechte rijen waarin de bomen staan. Door de bosbouw is bijna overal in Scandinavië het oorspronkelijke bos verdwenen. Er is nog heel weinig **oerbos** over.

Bosbouw in Zweden: natuurlijk bos is productiebos geworden.

de productiebossen

Bossen waarvan de bomen worden gekapt om papier en hout van te maken.

het oerbos

Natuurlijk bos dat niet door mensen is veranderd of gekapt.